ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

វិទ្យាស្ថានបច្ចេកវិទ្យាកម្ពុជា
ដេប៉ាតឺម៉ង់ថ្នាក់ឆ្នាំសិក្សាមូលដ្ឋាន

របាយការណ៍ពិសោធន៍អគ្គិសនី
ពិសោធន៍ទី១៖ ស្ពានវិជស្តូន

ក្រុម៖ I2-AMS2B

ធ្វើពិសោធន៍ ថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៥

ឈ្មោះនិស្សិត	លេខសំគាល់ខ្លួននិស្សិត	ពិន្ទុ
1. SUN PHANY	e20240576	……..
2. SUON SOUPHENG	e20241269	……..
3. VANDY SAMARY	e20241401	……..
4. VENG KIMSANG	e20241158	……..
5. VIN SOVICHHAY	e20241261	……..

អ្នកគ្រូទទួលបន្ទុកពិសោធន៍: CHEK Nita

ឆ្នាំសិក្សា ២០២៥-២០២៦

មាតិកា

១. គោលបំណង 1

២. ពិពណ៌នាសម្ភារៈ 1

៣. បំណែកស្រាយទ្រឹស្តី 2

៤. ដំណើរការពិសោធន៍ 3

៥. សន្និដ្ឋានលទ្ធផលពិសោធន៍ 4

មេរៀនទី៣ ពិសោធន៍លេខ១

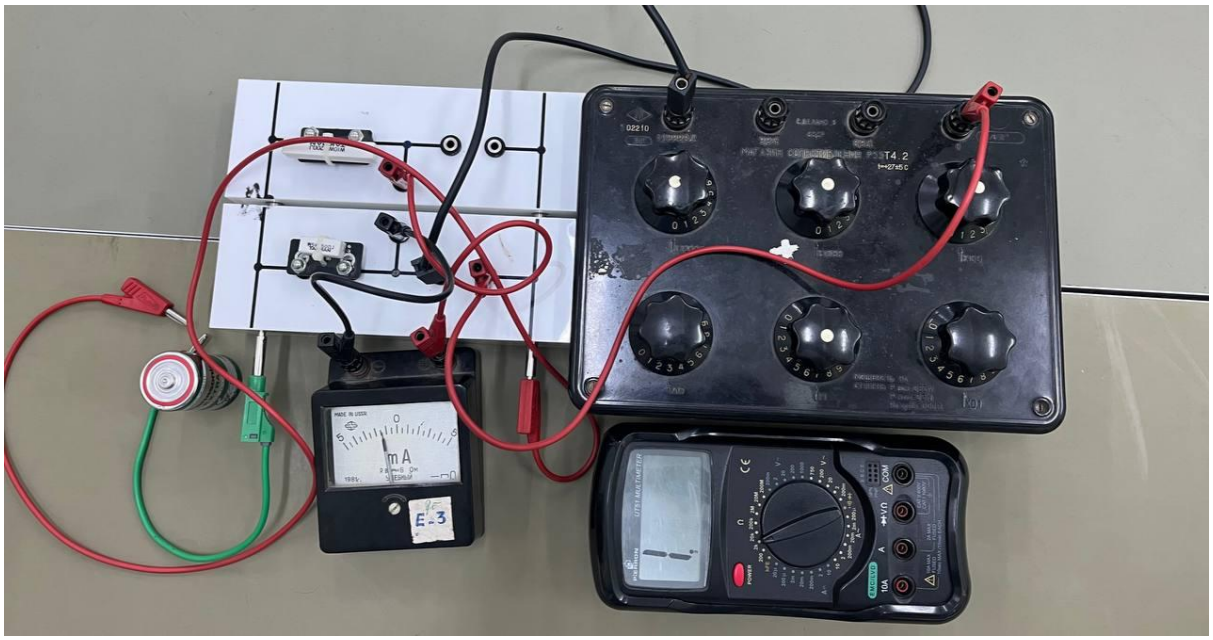
ស្ពានវីដស្តូន Wheatstone bridge

១. គោលបំណង

- គណនាតម្លៃរេស៊ីស្តង់មួយ R_x ដោយប្រើសៀគ្វីស្ពាន $Wheatstone\ bridge$ ។

២. ពិពណ៌នាសម្ភារៈ

- រ៉េស៊ីស្តង់ពីរមានតម្លៃខុសគ្នា។
- ក្តារបន្ទះដែលមានតម្លើងសៀគ្វីស្ពានជាស្រេច។
- ហ្គាល់វ៉ាណូម៉ែត្រមួយ។
- ថ្មពិល៥ដុំដែលមានប្រអប់ដាក់ជាស្រេច។
- ខ្សែចម្លងសម្រាប់តសៀគ្វី។
- សំណុំរ៉េស៊ីស្តរដែលអាចធ្វើបម្រែបម្រួលរ៉េស៊ីស្តង់បាន។

៣. បំណាក្រស្រាយទ្រីស្តូ

សៀគ្វីស្ពាន *wheatstone bridge* ជាសៀគ្វីអគ្គិសនីដែលប្រើដើម្បីរករ៉េស៊ីស្តង់ដែលគេមិនស្គាល់តាមរយៈការធ្វើឲ្យមានតុល្យភាពជើងទាំងពីរនៃសៀគ្វីស្ពានដែលជើងមួយ B មានរ៉េស៊ីស្តរ R_xដែលគេត្រូវរករ៉េស៊ីស្តង់ ហើយជើងមួយទៀត D ត្រូវបានភ្ជាប់ទៅសំណុំរ៉េស៊ីស្តរប្រែប្រួលដែលគេអាចស្គាល់តម្លៃ។

- R_1និង R_3 ជារេស៊ីស្តង់ដែលមានរ៉េស៊ីស្តង់ស្មើគ្នា។
- R_x ជារ៉េស៊ីស្តង់ដែលត្រូវរាស់។
- R_2 ជារេស៊ីស្តរដែលអាចប្រែប្រួលរ៉េស៊ីស្តង់(កំណត់តម្លៃបាន)។
- V_G ជាហ្គាល់វ៉ាណូម៉ែត្រ$(galvonometer)$។

$R_1; R_2$ និង R_3 គេស្គាល់រេស៊ីស្តង់ ប៉ុន្តែ R_2 គេអាចធ្វើបម្រែបម្រួលរ៉េស៊ីស្តង់បាន។ គេលៃតម្រូវ R_2 យ៉ាងណាឲ្យស្ពានមានលំនឹង ពោលគឺគ្មានចរន្តឆ្លងកាត់ $galvanometer$; $I_G = 0mA$ គេបាន ៖

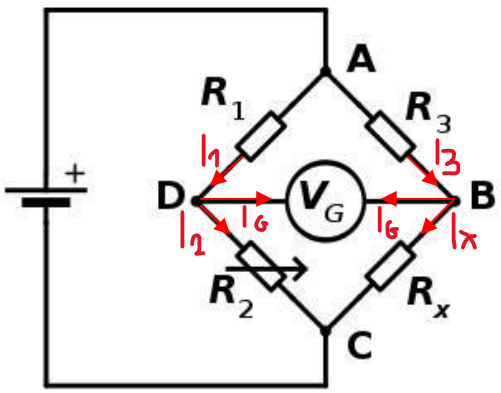
$$\frac{R_2}{R_1} = \frac{R_x}{R_3} \Longrightarrow R_x = R_3\frac{R_2}{R_1}$$

កាលណាស្ពានមានលំនឹងនោះ $V_B = V_D$ ហើយ $I_1 = I_2$ និង $I_3 = I_x$ គេបានផលធៀប៖

$$\frac{U_{DC}}{U_{AD}} = \frac{U_{BC}}{U_{AB}} \Leftrightarrow \frac{I_1R_1}{I_2R_2} = \frac{I_xR_x}{I_3R_3}$$

គេបាន៖ $R_x = R_3\frac{R_2}{R_1}$

គេអាចប្រើតាមច្បាប់គៀឆុះដើម្បីស្រាយទំនាក់ទំនងខាងលើបាន៖

ច្បាប់គៀឆុះទី១ ច្បាប់ចរន្ត៖

$$I_3 - I_x + I_G = 0$$

$$I_1 - I_G + I_2 = 0$$

ច្បាប់គៀឆុះទី២ ច្បាប់តង់ស្យុងជុំ $ABDA$ និង $BCDB$៖

$$R_3 I_3 - R_G I_G - R_1 I_1 = 0$$

$$R_x I_x - R_2 I_2 - R_G I_G = 0$$

ករណីស្ពានមានលំនឹង $I_G = 0$ គេបាន៖

$$R_3 I_3 = R_1 I_1$$

$$R_x I_x = R_2 I_2$$

យក$\frac{(1)}{(2)}$ គេបាន៖ $R_x = \frac{R_2 I_2 \cdot R_3 I_3}{R_1 I_1 \cdot I_x}$

តាមច្បាប់ទី១គៀឆុះ៖ $I_G = 0 \Rightarrow I_3 = I_x$ និង $I_1 = I_2$

គេបាន៖

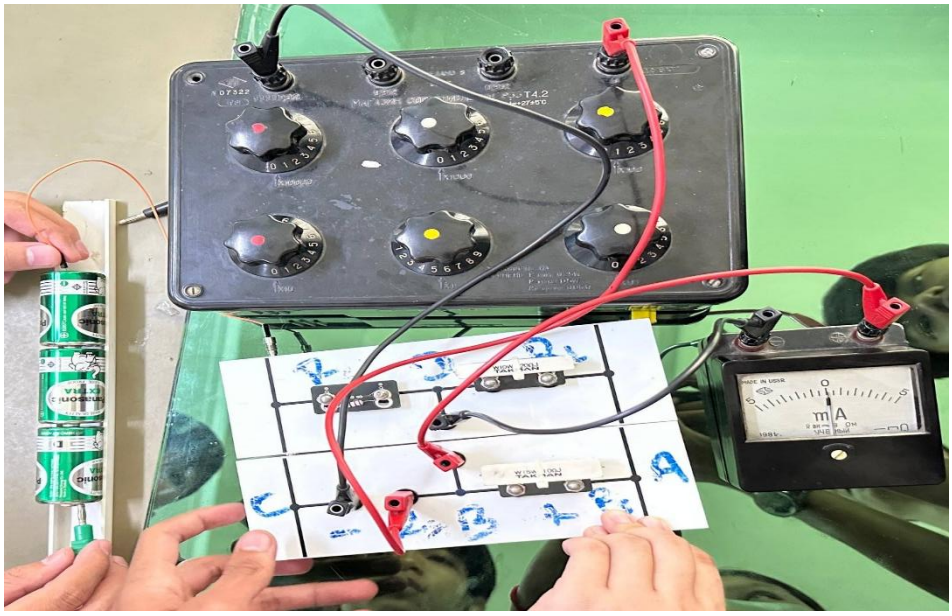
$$R_x = \frac{R_2 \cdot R_3}{R_1}$$

៤. ដំណើរការពិសោធន៍

1. រើសរ៉េស៊ីស្តង់បី ហើយវាស់តម្លៃរ៉េស៊ីស្តង់ដោយប្រើអូមម៉ែត្រ។
2. តម្លើងសៀគ្វីនៅលើក្តារ ដូចរូបខាងលើ ចន្លោះ*Galvanometer* ត្រូវដាក់កុងតាក់មួយ។
3. ភ្ជាប់ទៅប្រភពអគ្គិសនី(ថ្មពិល)។
4. ភ្ជាប់កុងតាក់ខ្នែង *galvanometer* ហើយធ្វើបម្រែបម្រួលរ៉េស៊ីស្តង់ R_2 រហូតដល់ទ្រនិច*galvanometer* ចង្អុលលេខសូន្យ។
5. គណនា R_x តាមទំនាក់ទំនងខាងលើ។

តារាងទិន្នន័យ

R_1	R_3	R_2	$R_{x(\text{ទាស់})}$	$R_{x(\text{ពិ})}$	ល្អៀង%
10Ω	20Ω	105Ω	218.6Ω	210Ω	3.93%

បង្គុំសៀគ្វីនៅពេល $I_G = 0mA$

$R_{x(វាស់)} = 218.6\Omega$

+ គណនា $R_{x(ពិ)}$ ៖

តាមច្បាប់ទីមួយគៀឆុះ៖ $R_{x(ពិ)} = \frac{R_2 \cdot R_3}{R_1} = \frac{105 \times 20}{10} = 210\Omega$

+ គណនាល្អៀងគិតជាភាគរយ៖

$$\text{ល្អៀង}(\%) = \left|\frac{R_{x(វាស់)} - R_{x(ពិ)}}{R_{x(វាស់)}}\right| \times 100\% = \left|\frac{218.6-210}{218.6}\right| \times 100\% = 3.93\%$$

៥. សន្និដ្ឋាន

នៅក្នុងការពិសោធន៍ *Wheatstone bridge* ត្រូវបានប្រើដើម្បីវាស់ស្ទង់រ៉េស៊ីស្តង់ដែលមិនស្គាល់ ដោយមានភាពល្អៀង(%) = 3.93%។ កម្រិតនៃភាពមិនត្រឹមត្រូវក្នុងភាគរយទាបនេះបង្ហាញពីភាពជាក់លាក់របស់ស្ពានសម្រាប់ការវាស់រ៉េស៊ីស្តង់។ កំហុសអាចបណ្តាលមកពីកត្តាដូចជាគុណភាពមិនល្អ ឧបករណ៍ *Resistor* ឬឥទ្ធិពលពីមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅ ឬការប្រែប្រួលសីតុណ្ហភាព។ ទោះបីជាមានភាពខុសប្លែកគ្នាតិចតួចក៏ដោយការពិសោធន៍បញ្ជាក់ពីប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រើប្រាស់នូវ *Wheatstone bridge* ក្នុងការផ្តល់នូវការវាស់វែងច្បាស់លាស់ ដោយបញ្ជាក់ពីតម្លៃរបស់វានៅក្នុងការវិភាគសៀគ្វីអគ្គិសនីទៅនឹងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។